

ด่วนที่สุด

ที่ นร (กพอ.) ๑๑๑๒/๒๖

ส.ค. 4/101
วันที่ 10 มิ.ย. 54
เวลา 10.30 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส1933 (สวด)
รับที่ : ๘5786/54 / กอธ
วันที่ : 10 มิ.ย. 54 เวลา : 10:17

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘๖๒ ถนนกรุงเกษม กทม. ๑๐๑๐๐

๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ขอเสนอเรื่องผลการประชุมคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๒) รวมทั้งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (กพอ.) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (กพอ.) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กพอ. ในการกำกับดูแล ประสาน และเร่งรัดติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกอย่างเป็นระบบและมีเอกภาพ

๒. สาระสำคัญ

คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล โดยมีนายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ ความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหาหมอกควันและบริเวณใกล้เคียง จังหวัดระยอง ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา (มกราคม ๒๕๕๒ - พฤษภาคม ๒๕๕๔) ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

๒.๑.๑ สาระสำคัญ

(๑) การประกาศให้พื้นที่ตำบลมาตาพุดและบริเวณใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งจังหวัดระยองร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๖ ประกอบด้วย ๗ แผนงาน ๗๑ โครงการ วงเงินรวม ๒,๑๘๒ ล้านบาท โดยในปี ๒๕๕๓ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๖๕ ล้านบาท และปี ๒๕๕๔ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ๑๗๐ ล้านบาท

(๒) การแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยรัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (คณะกรรมการ ๔ ฝ่าย) ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดทำแนวทาง ขั้นตอนการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๖๗ แล้วเสร็จ

/ (๓) การแก้ไข

(๓) การแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประชาชน และการลดและขจัดมลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง เน้นการแก้ไขปัญหาสุขภาพประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ ปัญหาขาดแคลนน้ำประปา ปัญหาขยะ ปัญหาความไม่มั่นใจเรื่องคุณภาพอากาศ น้ำ และการลดมลพิษ ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีมาโดยลำดับ ๔ ครั้ง จำนวนรวม ๓๒ โครงการ วงเงินรวม ๑,๔๓๒ ล้านบาท ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) การเร่งรัดแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งมลพิษ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ สรุปความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

๑) การกำหนดประเภทอุตสาหกรรม/กิจกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ กรมควบคุมมลพิษได้สรุปประเภทอุตสาหกรรม/กิจกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ VOCs ๖ ประเภท พร้อมกับได้ประสานกรมธุรกิจพลังงานเพื่อพิจารณาให้มีการนำน้ำมันที่มีสารเบนซีนเป็นองค์ประกอบต่ำตามมาตรฐานยูโร ๕ มาใช้เพื่อลดการปล่อยสารเบนซีนจากยานพาหนะ ปัจจุบันอยู่ระหว่างกำหนดวันเริ่มดำเนินการ

๒) การทบทวนนโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรม/กิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่มาบตาพุด คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้เห็นชอบการทบทวนนโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรม/กิจการประเภทต่างๆ ในพื้นที่มาบตาพุด ประกอบด้วย (๑) กรณีลงทุนโครงการใหม่/ขยาย ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาให้การส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่อาจก่อให้เกิดไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO_x) ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) และ (๒) กรณีลงทุนปรับเปลี่ยนเครื่องจักรของโครงการที่มีอยู่เดิม เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มสิทธิประโยชน์การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็น ๘ ปี สัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน เป็นต้น

๓) การพิจารณาปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอนุมัติ อนุญาต การลดและขจัดมลพิษ และการสนับสนุนให้มีการออกกฎหมายสำหรับควบคุม VOCs จากแหล่งกำเนิดที่ยังไม่มีมาตรฐานควบคุม

๓.๑) กรมควบคุมมลพิษ อยู่ระหว่างดำเนินการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างการระบายอากาศเสียจากปล่องอุตสาหกรรมเคมีของโรงงานในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อพิจารณากำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสีย โดยเฉพาะสารอินทรีย์ระเหยง่าย ตามมาตรา ๕๕ และ มาตรา ๖๘ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕

๓.๒) กรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการประกอบด้วย (๑) ยกร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการตรวจสอบและควบคุมการรั่วซึมของสารอินทรีย์ระเหย คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ (๒) ยกร่างระเบียบกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดทำรายงานปริมาณสารอินทรีย์ระเหยที่ระบายจากโรงงานอุตสาหกรรม คาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนกันยายน ๒๕๕๔ และ (๓) จัดทำคู่มือหลักปฏิบัติที่ดี (Good Engineering Practice : GEP) สำหรับการจัดการหอเผาทิ้ง คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๕๔

๔) การจัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง เพื่อเป็นกลไกกำกับติดตามการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

/ มาบตาพุด

มาบตาพุดอย่างใกล้ชิด ตามข้อเสนอของกระทรวงอุตสาหกรรมและจังหวัดระยอง ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการศูนย์อำนวยการฯ จำนวน ๕๔ คน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง เป็นประธาน กรรมการ และ (๒) สำนักงานศูนย์อำนวยการฯ มีผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง เป็นหัวหน้าสำนักงานศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕) การแก้ไขปัญหาหระยะยาว

๑) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศมาบตาพุด จังหวัดระยอง ปัจจุบันการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และกรมโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ในขั้นตอนการปรับปรุงร่างตัวชี้วัดเพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสม เพื่อเสนอคณะทำงานกำหนดตัวชี้วัดหลักเกณฑ์อุตสาหกรรมเชิงนิเวศพิจารณาในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจัดทำร่างหลักเกณฑ์การเป็นโรงงานเศรษฐกิจนิเวศ (Eco Factory) และร่างแผนที่นำทางการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศจากมุมมองของผู้ประกอบการ (Road Map)

๒) การจัดทำผังเมืองรวมอุตสาหกรรมหลักและชุมชนมาบตาพุด จังหวัดระยอง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาผังเมืองด้านวิชาการ

๓) การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง ณ ที่ดินราชพัสดุ ต.หนองละลอก อ.บ้านค่าย จ.ระยอง ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔

๔) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ระหว่างการศึกษาดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างสถานีขนส่งสินค้าตู้คอนเทนเนอร์ต่อเนื่องกับท่าเรือ (ICD) แห่งที่ ๒ โครงการทางหลวงพิเศษช่วงพัทยา-มาบตาพุด และโครงการรถไฟความเร็วสูงกรุงเทพฯ-ระยอง

(๖) ความร่วมมือของภาคเอกชนในการแก้ไขปัญหามาบตาพุด ประกอบด้วย (๑) การจัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษปี ๒๕๕๓-๒๕๕๖ ของภาคเอกชน วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑๓,๙๘๙.๔๓ ล้านบาท (๒) การจัดสร้างสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศเพิ่มเติมรวม ๔ สถานี (๓) การจัดทำแนวป้องกัน (Protection Strip) ระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชน โดยผู้ประกอบการจำนวน ๔๖ โรงงาน กำหนดแล้วเสร็จเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ (๔) การมอบทุนการศึกษาสำหรับพยาบาลจำนวน ๒๐๐ คน (๕) การจ้างบุคลากรทางการแพทย์ และ (๖) การซ่อมแซมอุกฉกรรจ์ร่วมกับชุมชนกว่า ๒๓ ชุมชนรอบนิคมอุตสาหกรรม

๒.๑.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

(๑) การจัดทำแนวป้องกัน (Protection Strip) เป็นแนวคิดที่มาจากข้อเสนอแนะของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อกำหนดแนวป้องกันระหว่างอุตสาหกรรมกับชุมชนภายในเขตโรงงานอุตสาหกรรมหรือในนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งคณะอนุกรรมการติดตามรายงานผลการแก้ไขปัญหาในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง จังหวัดระยอง ได้มอบหมายให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมและการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ขอความร่วมมือจากโรงงานอุตสาหกรรมในการดำเนินการโดยไม่ใช้มาตรการบังคับ

/ (๒) การติดตาม

(๒) การติดตามความก้าวหน้าการจัดทำแนวระยะป้องกัน (Protection Strip) จังหวัดระยองได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการติดตามการจัดทำแนวระยะป้องกัน จังหวัดระยอง พร้อมทั้ง แต่งตั้งคณะทำงานฯ อีก ๓ ชุด โดยมีองค์ประกอบจากไตรภาคี ได้แก่ ภาครัฐราชการ เอกชน องค์การพัฒนาเอกชน เพื่อติดตาม ตรวจสอบ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการต่างๆ ในระดับ จังหวัด โดยมีกำหนดแผนการออกตรวจติดตามโรงงานในความรับผิดชอบให้เสร็จสิ้นครบทุกโรงงาน ภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔

(๓) การจัดทำแนวกันชน (Buffer Zone) เป็นการดำเนินงานนอกเขต โรงงานอุตสาหกรรมหรือนอกนิคมอุตสาหกรรม เพื่อกำหนดระยะห่างระหว่างโรงงานอุตสาหกรรมกับ ชุมชน เป็นมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อความปลอดภัย สุขภาพ ชีวิต และสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบัน ยังไม่มีการดำเนินการ ดังนั้น ในผังเมืองรวมมาบตาพุดที่กำหนดให้มีแนวกันชน อาจต้องลดพื้นที่ อุตสาหกรรมลงหรือมีการโยกย้ายชุมชน ซึ่งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ กระทรวงมหาดไทยใช้พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ดำเนินการกำหนดแนวกันชนอย่างเป็นรูปธรรมทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

(๔) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ มีมติครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ เห็นชอบข้อเสนอการกำหนดมาตรการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพในพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนหนึ่งของข้อเสนอดังกล่าวเป็นการ บังคับใช้มาตรการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในผังเมืองรวมมาบตาพุด ซึ่ง จะเป็นมาตรการเสริมการจัดทำผังเมืองรวมมาบตาพุด

๒.๑.๓ มติคณะกรรมการ กพอ.

รับทราบความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหามาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง จังหวัด ระยอง

๒.๒ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มาบตาพุด กรมควบคุมมลพิษและ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้รายงานผลการติดตามเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม/มลพิษใน พื้นที่มาบตาพุด พร้อมทั้งรายงานสถิติจำนวนครั้งที่ตรวจวัดค่าคุณภาพอากาศจากปล่องโรงงาน (CEMs) เกินมาตรฐาน และการจัดทำข้อมูลแสดงสถิติจำนวนครั้งที่คุณภาพอากาศเกินมาตรฐานให้ประชาชนใน พื้นที่รับทราบบริเวณป้ายหน้าโรงงาน ต่อคณะกรรมการ กพอ. สรุปได้ดังนี้

๒.๒.๑ สารสำคัญ

(๑) การติดตามสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ

๑) ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศจาก ๙ สถานี (พื้นที่มาบตาพุด ๗ แห่ง และเขตประกอบการอุตสาหกรรมไออาร์พีซี ๒ แห่ง) พบว่ามีสาร VOCs ๓ ชนิดมีค่าเกินมาตรฐาน คุณภาพอากาศในบรรยากาศในบางจุดตรวจวัด ได้แก่ สารเบนซีน สาร ๑,๓-บิวทาไดอิน และสาร ๑,๒- ไดคลอโรอีเทน และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ๑ ปีระหว่างปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๓ พบว่า บางพื้นที่มี แนวโน้มลดลง แต่บางพื้นที่ไม่เปลี่ยนแปลง โดยการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา VOCs ที่ สำคัญ ดังนี้

/ ๑.๑) การควบคุม

๑.๑) การควบคุมการระบาย VOCs จากอุตสาหกรรมและยานพาหนะ กรมควบคุมมลพิษได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (๑) กระทรวงพลังงาน เพื่อเร่งรัดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีสารเบนซีนเป็นองค์ประกอบต่ำตามมาตรฐานยูโร ๕ มาจำหน่ายที่จังหวัดระยอง ก่อนการบังคับใช้ทั่วประเทศ (๑ มกราคม ๒๕๕๕) โดยกระทรวงพลังงานกำหนดเริ่มจำหน่ายเดือนมิถุนายน ๒๕๕๔ (๒) กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพลังงาน (กรมธุรกิจพลังงาน) เพื่อเร่งรัดการติดตั้งระบบ Vapor Recovery Unit (VRU) และระบบจ่ายน้ำมันใต้ถัง (Bottom Loading) กับคลังน้ำมันทั้ง ๔ แห่งในพื้นที่ ซึ่งปัจจุบันได้ติดตั้งแล้วเสร็จ และ (๓) กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรการควบคุมการระบาย VOCs จากแหล่งกำเนิดที่สำคัญ เช่น กระบวนการผลิต การรั่วซึม กิจกรรมที่ไม่ใช่การผลิตปกติ การขนถ่ายสารเคมี คลังน้ำมันเชื้อเพลิง ถังเก็บสารเคมี ฯลฯ พร้อมกำกับดูแลตามมาตรการดังกล่าว

๑.๒) การกำหนดประเภทอุตสาหกรรม/กิจกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษ โดยเฉพาะสารอินทรีย์ระเหยง่าย สารเบนซีน ๑,๒-ไดคลอโรอีเทน และ ๑,๓-บิวทาไดอิน ประกอบด้วย ๖ กลุ่ม ได้แก่ (๑) อุตสาหกรรมที่มีการผลิตและ/หรือใช้สารเบนซีน (๒) อุตสาหกรรมที่มีการผลิตและ/หรือใช้สาร ๑,๓-บิวทาไดอิน (๓) อุตสาหกรรมที่มีการผลิตและ/หรือใช้สาร ๑,๒-ไดคลอโรอีเทน (๔) อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน (๕) คลังน้ำมันเชื้อเพลิง และสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง และ (๖) ท่าเรือ กิจกรรมที่มีการเก็บรักษา ขนถ่าย และ/หรือขนส่งสารเบนซีน สาร ๑,๓-บิวทาไดอิน และสาร ๑,๒-ไดคลอโรอีเทน ซึ่งโรงงานเป้าหมาย ๓๖ แห่ง สามารถจัดเข้าไว้ในประเภท/กิจกรรม ๖ กลุ่มนี้ได้

๒) การดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำและดำเนินการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนน้ำใต้ดิน ดังนี้

๒.๑) คลองสาธารณะ จากการสำรวจคุณภาพน้ำคลองสาธารณะจำนวน ๓๘ จุด ครอบคลุมคลองสาธารณะ ๑๖ สาย พบว่าคุณภาพน้ำยังคงอยู่ในระดับเสื่อมโทรม โดยพารามิเตอร์ที่มีปัญหา ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลาย บีโอดี แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม และแอมโมเนีย-ไนโตรเจน โดยคลองที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ คลองน้ำหนู และคลองตากวน ซึ่งมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๕๒ เนื่องจากคลองสาธารณะในพื้นที่มาบตาพุดเป็นแหล่งรองรับน้ำทิ้งหลักจากอาคารบ้านเรือน และบ้านจัดสรรที่มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดดังกล่าวส่วนใหญ่ไม่ถูกส่งเข้าระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาล มาบตาพุด จึงส่งผลให้คุณภาพน้ำในคลองสาธารณะมีความเสื่อมโทรมลง ทั้งนี้รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณเพื่อปรับปรุงบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองมาบตาพุดและเทศบาลนครระยองแล้ว

๒.๒) น้ำทะเล ตะกอนดิน และเนื้อเยื่อสัตว์น้ำ คุณภาพน้ำทะเลโดยรวมยังไม่เป็นปัญหา อย่างไรก็ตามพารามิเตอร์ที่มีปัญหา ได้แก่ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม สังกะสี แมงกานีส พรอท สารหนู และปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอน สำหรับการแก้ไขปัญหาตะกอนดินบริเวณปากคลองซากหมาก กรมควบคุมมลพิษได้ร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจัดทำแผนและขอบเขตการดำเนินงาน (TOR) เพื่อขุดลอกตะกอนดิน ในส่วนของการตรวจเนื้อเยื่อสัตว์น้ำ พบว่ายังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารที่มีสารปนเปื้อนของกระทรวงสาธารณสุข

๒.๓) น้ำใต้ดิน ในพื้นที่ ๓๓ ชุมชนเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง และพื้นที่โดยรอบนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด รวม ๙๔ บ่อ แยกเป็น ๑) บ่อน้ำตื้น ๔๗ บ่อ ๒) บ่อน้ำบาดาล ๒๙ บ่อ และ ๓) บ่อสังเกตการณ์ ๑๘ บ่อ ดังนี้ (๑) คุณภาพน้ำบ่อน้ำตื้น พบโลหะหนักปริมาณสูง

/ ทั้งนี้

ทั้งนี้ ยังไม่พบปัญหาการปนเปื้อนสารอินทรีย์ระเหยง่ายในน้ำบ่อต้น โดยในปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมามีการตรวจพบสารอินทรีย์ระเหยง่ายเกินค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินในน้ำบ่อต้นเพียง ๑ บ่อ จากที่ตรวจวัดทั้งหมด ๔๗ บ่อ และ (๒) คุณภาพน้ำบ่อบาดาล/บ่อสังเกตการณ์ พบโลหะหนักในปริมาณสูง ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่พบในน้ำบ่อต้น คือ สารหนู เหล็ก และแมงกานีส ในส่วนของการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ระเหยง่ายในน้ำบาดาลยังมีแนวโน้มคงที่ โดยสารอินทรีย์ระเหยง่ายที่พบว่ามีปัญหาบ่อยครั้งได้แก่ กลุ่ม Chlorinated Hydrocarbon ซึ่งเป็นกลุ่มตัวทำละลาย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบสาเหตุการปนเปื้อน VOCs ในแหล่งน้ำใต้ดิน พบว่าอาจมีสาเหตุมาจากการรั่วไหลและการซ่อมบำรุงของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้แจ้งกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว รวมถึงจะติดตามและเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง

๓) ขยะมูลฝอยและกากของเสีย ปี ๒๕๕๒ ในเขตเทศบาลจังหวัดระยองมีขยะมูลฝอยเกิดขึ้นประมาณ ๑๓๙,๗๕๕ ตันต่อปี (หรือ ๓๘๓ ตัน/วัน) โดยในพื้นที่มีปัญหาด้านการจัดการ ทั้งการเก็บรวบรวม การกำจัด การบริหารจัดการ และการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่

(๒) การติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๑) การตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ (AQMS) ซึ่งการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมี ๔ สถานี เชื่อมโยงระบบการตรวจวัดกับโรงไฟฟ้าบีแอลซีพี ๔ สถานี กรมควบคุมมลพิษ ๒ สถานี และนิคมอาร์ ไอ แอล ๓ สถานี รวมระบบเครือข่าย ๑๓ สถานีรอบนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ซึ่งผลการตรวจวัดค่าต่างๆ ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๕๒ - มีนาคม ๒๕๕๔ สภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ๑ ชั่วโมง ทั้งก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO₂) และก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO₂) ยกเว้นค่าฝุ่นละอองขนาดต่ำกว่า ๑๐ ไมครอน (PM₁₀) มีปัญหาในช่วงฤดูหนาวที่มีอากาศแห้งจะมีค่าสูงกว่าค่ามาตรฐานในบางครั้ง

๒) การตรวจวัดสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) แบบอัตโนมัติ จากสถานีตรวจวัด ๔ สถานี (โรงเรียนวัดกรอกยายชา เมืองใหม่มาบตาพุด วัดหนองแพบ และตากวน) ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ - มีนาคม ๒๕๕๔ สาร ๑,๒-ไดคลอโรอีเทน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และสาร ๑,๓-บิวทาไดอิน สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน แต่มีแนวโน้มดีขึ้น ซึ่งต้องทำการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง สำหรับสารเบนซีนยังคงมีค่าที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะบริเวณหนองแพบ

๓) การตรวจวัดคุณภาพอากาศโดยระบบตรวจวัดค่าคุณภาพอากาศจากปล่องโรงงาน (CEMS) ปัจจุบันมีการวางระบบตรวจวัดเพิ่มเป็น ๓๗ โรงงาน (๑๕๕ ปล่อง พารามิเตอร์ ๕๐๓ ตัว) ผลการตรวจวัดตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๔ - มีนาคม ๒๕๕๔ จำนวนครั้ง แจ้งเตือนค่าที่เกินมาตรฐานมีแนวโน้มลดลง ซึ่งเป็นการจัดการปัญหาที่แหล่งกำเนิด โดยจะเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของโรงงานต่อไป

๔) คุณภาพน้ำ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ทำการติดตั้งจุดตรวจวัดคุณภาพน้ำคลองซากหมากบริเวณต้นคลอง และปลายคลอง โดยปัจจุบันสถานีปลายคลองฯ ปิดปรับปรุงและอยู่ระหว่างจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ใหม่ ซึ่งผลการตรวจต้นคลองฯ พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๒.๒.๒ มติคณะกรรมการ กพอ.

รับทราบสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มาบตาพุด

/ ๒.๓ สถานการณ์

๒.๓ สถานการณ์น้ำในพื้นที่จังหวัดระยอง-ชลบุรี

๒.๓.๑ สารสำคัญ

(๑) สรุปสถานการณ์น้ำในพื้นที่จังหวัดระยองและชลบุรี ปี ๒๕๕๔

๑) ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางในพื้นที่ รวม ๑๗ แห่ง ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ รวม ๕๔๗.๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๙๓ ของความจุอ่างเก็บน้ำทั้งหมด โดยในปี ๒๕๕๔ คาดการณ์ว่าปริมาณน้ำโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ เพียงพอต่อความต้องการ ทั้งการอุปโภคบริโภค การเกษตร และอุตสาหกรรม (คาดการณ์ปริมาณน้ำเก็บกักเฉลี่ยทั้งปี ประมาณร้อยละ ๗๔ ของความจุ)

๒) การจัดสรรน้ำในพื้นที่จังหวัดระยองและชลบุรี รวม ๕๙๓.๒๙ ล้าน ลบ.ม. ต่อปี เป็นการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด ๒๔๘.๐๑ ล้าน ลบ.ม. /ปี รองลงมาเป็นการจัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและอุตสาหกรรมผ่านบริษัท East Water ๑๙๑.๕ ล้าน ลบ.ม. /ปี การส่งน้ำให้การประปาและอุปโภคบริโภคโดยตรงมีปริมาณรวม ๘๕.๒๙ ล้าน ลบ.ม. /ปี และการจัดสรรน้ำไปยังโรงงานในเขตอุตสาหกรรมโดยตรง ๔๔.๐๙ ล้าน ลบ.ม. /ปี

(๒) ความก้าวหน้าโครงการขนาดใหญ่ที่อยู่ระหว่างดำเนินงาน รวมทั้งสิ้น ๖ โครงการ รวมปริมาณน้ำต้นทุนที่จะสามารถเพิ่มเข้ามาในระบบได้สูงสุดประมาณ ๒๓๕-๒๕๕ ล้าน ลบ.ม./ปี สรุปความก้าวหน้าได้ดังนี้

๑) โครงการผันน้ำอ่างเก็บน้ำดอกกราย – อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล และเพิ่มปริมาณเก็บกักของอ่างเก็บน้ำดอกกราย ๑๐.๖๘ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้าง คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๕

๒) โครงการวางท่อส่งน้ำคลองวังโตนด จังหวัดจันทบุรี – อ่างเก็บน้ำประแสร์ จังหวัดระยอง เพื่อผันน้ำในช่วงฤดูฝนปริมาณ ๕๐-๗๐ ล้าน ลบ.ม./ปี ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้าง ผลงานร้อยละ ๖.๔ คาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนตุลาคม ๒๕๕๕

๓) โครงการวางท่อส่งน้ำคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต – อ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี เพื่อผันน้ำในช่วงฤดูฝนปริมาณ ๗๐ ล้าน ลบ.ม./ปี ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้าง ผลงานร้อยละ ๓.๗ คาดว่าจะแล้วเสร็จเดือนตุลาคม ๒๕๕๕

๔) โครงการอ่างเก็บน้ำคลองหลวง จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นแหล่งน้ำให้พื้นที่เพาะปลูก การอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และบรรเทาอุทกภัย โดยมีปริมาณความจุเก็บกัก ๙๘ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้าง ผลงานร้อยละ ๘.๘๔ คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๕๗

๕) โครงการอ่างเก็บน้ำมาบหวายโสม อ่างเก็บน้ำห้วยไชน่า และระบบผันน้ำเชื่อมโยงจังหวัดชลบุรี ปริมาณความจุเก็บกักรวม ๙.๕ ล้าน ลบ.ม. โดยสามารถผันน้ำมาเติมอ่างเก็บน้ำชากนออกและอ่างเก็บน้ำมาบประชันได้ปีละ ๖ ล้าน ลบ.ม. ปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดหาที่ดินและกรมชลประทานได้จัดเข้าแผนงานก่อสร้างปี ๒๕๕๖ คาดว่าจะแล้วเสร็จปี ๒๕๕๘

๖) โครงการท่อส่งน้ำดิบหนองปลาไหล – มาบตาพุด เส้นที่ ๓ ของบริษัท East Water เพื่อรองรับการใช้น้ำในพื้นที่มาบตาพุด – สัตหีบ ในระยะ ๑๐ ปีข้างหน้า ปัจจุบันอยู่ระหว่างก่อสร้าง ผลงานร้อยละ ๗๗ คาดว่าจะแล้วเสร็จต้นปี ๒๕๕๕

/ (๓) แนวทาง

(๓) แนวทางการบริหารจัดการน้ำพื้นที่ภาคตะวันออกและจังหวัดระยอง และชลบุรี มีกลไกการบริหารจัดการน้ำ ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก เป็นกลไกบริหารจัดการน้ำและความต้องการใช้น้ำในภาคตะวันออกมี ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรีเป็น ประธาน และ (๒) คณะอนุกรรมการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ แต่งตั้ง โดยคณะกรรมการลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มีผู้ว่าราชการจังหวัดระยองเป็นประธาน ทำหน้าที่ จัดทำแผนลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออกแบบบูรณาการ จัดทำแนวทางการจัดสรรน้ำ และแก้ไขปัญหา ข้อพิพาทเรื่องน้ำในพื้นที่ นอกจากนี้กรมทรัพยากรน้ำอยู่ระหว่างจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการน้ำ ภาคตะวันออก โดยจะทำการรวบรวมข้อมูลผู้ใช้น้ำทุกประเภทในพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก พัฒนา เป็นแบบจำลองการใช้น้ำในพื้นที่ และนำแบบจำลองดังกล่าวมาใช้ในการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ และ ประเมินศักยภาพน้ำในระบบลุ่มน้ำด้วย

แนวทางการบริหารความเสี่ยงกรณีเกิดปัญหาขาดแคลนน้ำ กรมชลประทาน ร่วมกับบริษัท East Water สถาบันน้ำภาคอุตสาหกรรม การประสานส่วนภูมิภาค และหน่วยงานผู้ใช้น้ำใน พื้นที่ จัดตั้ง War Room และจัดประชุมเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำและความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ เพื่อแก่วิกฤตน้ำภาคตะวันออกทุกเดือน โดยมีการกำหนดปริมาณน้ำเผื่อสำรอง พร้อมแผนสำรอง และได้ ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ล่วงหน้าแล้ว

๒.๓.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

(๑) สรุปสถานการณ์น้ำในภาคตะวันออก ปี ๒๕๕๔ สูงกว่าระดับน้ำในปี ที่ผ่านมา และเพียงพอต่อความต้องการตลอดทั้งปี ทั้งนี้ ภายหลังจากโครงการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบท่อส่ง น้ำหลักในพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกแล้วเสร็จครบถ้วน กรมชลประทานคาดว่าจะสามารถรองรับ ความต้องการใช้น้ำในพื้นที่ได้อีกประมาณ ๒๐ ปี

(๒) การแก้ไขปัญหาเขื่อนทดน้ำบางปะกง ปัจจุบันกรมชลประทานอยู่ ระหว่างการทดลองหีบ่านประตูระบายน้ำ ทั้งนี้ หากโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยโสมง จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่ง เป็นสาขาหนึ่งของลุ่มน้ำบางปะกง ความจุเก็บกัก ๒๕๕ ล้าน ลบ.ม. ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ จะ สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการอุปโภคบริโภค และช่วยผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำบางปะกง ซึ่งจะทำให้การใช้ ประโยชน์เขื่อนทดน้ำบางปะกงมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๓) สำหรับท่อส่งน้ำแม่น้ำบางปะกง-อ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี ก่อสร้างแล้วเสร็จตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ โดยจะผันน้ำจากแม่น้ำบางปะกงสู่อ่างเก็บน้ำบางพระเฉพาะในช่วงฤดู ฝน (เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม) เนื่องจากเป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำมากคุณภาพน้ำเหมาะสม โดยอ่างเก็บน้ำ บางพระเป็นแหล่งน้ำที่รองรับความต้องการใช้น้ำในเขตพื้นที่แหลมฉบัง-พัทยา เพื่อลดภาระการผันน้ำจาก จังหวัดระยองมาช่วยจังหวัดชลบุรี และหากมีระดับน้ำที่มากพอจะสามารถส่งน้ำไปยังจังหวัดระยองด้วย

๒.๓.๓ มติคณะกรรมการ กพอ.

รับทราบสถานการณ์น้ำในพื้นที่จังหวัดระยอง-ชลบุรี

๒.๔ แผนการแก้ไขปัญหาตามาตุอย่างครบวงจร

๒.๔.๑ สศช. ได้ประสานจังหวัดระยอง จัดทำแผนแก้ไขปัญหาตามาตุอย่างครบ วงจร เพื่อเป็นแผนงานหลักในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

/ (๑) สภาพพื้นที่

(๑) สภาพพื้นที่และสถานการณ์การพัฒนา จังหวัดระยอง มีพื้นที่ ๒.๒๒ ล้านไร่ เขตควบคุมมลพิษ มีพื้นที่ ๒๖๐,๖๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗ ของพื้นที่จังหวัดระยอง เป็นพื้นที่เกษตรกรรมร้อยละ ๓๗.๖ พื้นที่อุตสาหกรรมตามผังเมืองรวมร้อยละ ๑๖.๙ พื้นที่ป่าไม้และอื่นๆ ร้อยละ ๑๗.๐ ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ทะเล

ภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดระยอง โดยในปี ๒๕๕๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ ๘๖.๖ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มูลค่าการลงทุนอุตสาหกรรมจังหวัดระยองสูงถึงร้อยละ ๒๐.๘ ของทั้งประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรเท่ากับ ๙๑๕,๑๙๕ บาท/ปี ซึ่งสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ หรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ๖.๘ เท่า และมีโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

(๒) สภาพปัญหาในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียง

๑) ด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อม มลพิษที่สำคัญคือมลพิษทางอากาศ ได้แก่ สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) มีค่าเกินมาตรฐานบางครั้ง มลพิษทางน้ำมีการปนเปื้อน และมีปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งการเกิดอุบัติเหตุจากสารเคมีอันตรายรั่วไหลบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความเชื่อมั่นของประชาชน

๒) ด้านสังคม ประชาชนส่วนใหญ่เจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจ และโรคมะเร็ง ในขณะที่ระบบบริการสาธารณสุขในพื้นที่ไม่เพียงพอรองรับผู้ป่วย ระบบสาธารณสุขโรค/สาธารณสุขการไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากรในพื้นที่ นอกจากนี้ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษา ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการของโรงงาน และขาดแรงงานฝีมือ

๓) ด้านเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจส่วนใหญ่พึ่งพิงภาคอุตสาหกรรม มีความเสี่ยงต่อความเปลี่ยนแปลง และการกระจายผลประโยชน์ในรูปงบประมาณและเงินอุดหนุน ไม่สอดคล้องกับการสร้างรายได้ให้ประเทศ

๔) ด้านกายภาพและโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่งแออัด และขาดประสิทธิภาพในการจัดระเบียบจราจร มีปัญหาคุณภาพน้ำประปา มีปัญหาไฟตกไฟดับ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เสื่อมโทรม และการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมในผังเมืองรวมมาบตาพุดรุกล้ำพื้นที่กันชนเพิ่มขึ้น

๕) ด้านการบริหารจัดการ การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ และอาศัยช่องว่างของกฎหมาย ส่งผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากอุตสาหกรรม

(๓) การแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา (มกราคม ๒๕๕๒ – พฤษภาคม ๒๕๕๔) ได้มีการแก้ไขปัญหามาบตาพุดอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย (๑) การแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรค ๒ (๒) การแก้ไขปัญหา ๗๖ โครงการ ที่ศาลมีคำสั่งระงับการลงทุนชั่วคราว (๓) การเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรม และการลดและขจัดมลพิษ (๔) การเร่งรัดแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งมลพิษ (๕) การวางระบบแก้ไขปัญหาระยะยาว เช่น การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศมาบตาพุด จังหวัดระยอง การจัดทำผังเมืองรวมมาบตาพุด การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตระยอง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ และ (๖) สำหรับภาคเอกชน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษภาคเอกชนปี ๒๕๕๓-๒๕๕๖ โดยในปี ๒๕๕๓ ได้ลงทุนไปแล้วกว่า ๑,๕๐๐ ล้านบาท

/ (๔) การวิเคราะห์

(๔) การวิเคราะห์แนวโน้มการพัฒนาที่ส่งผลต่อพื้นที่มาบตาพุด

๑) พื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงยังคงพบเหตุการณ์เป็นฐานการผลิตหลักด้านอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและพลังงานของประเทศในระยะต่อไป

๒) การพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุดจะเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสะอาดมากขึ้นและจะมีต้นทุนสูงขึ้น

๓) พื้นที่รองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมต้องการพื้นที่ผืนใหญ่ในลักษณะเครือข่าย (Clusters) และมีแนวโน้มขยายตัวเข้าสู่พื้นที่ตอนใน (ปราจีนบุรี สระแก้ว) มากขึ้น ซึ่งจะต้องมีการเตรียมการรองรับเรื่องการบริการจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๔) ภาคประชาชนจะมีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายพลังประชาชนที่จะติดตามตรวจสอบการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ในพื้นที่มากขึ้น

(๕) กรอบการแก้ไขปัญหา มาบตาพุด เพื่อให้ชุมชนและอุตสาหกรรมสามารถพัฒนาร่วมกันอย่างเกื้อกูล สมดุลและยั่งยืน กรอบการแก้ไขปัญหา มาบตาพุดจึงมีวัตถุประสงค์ ๒ ข้อ คือ (๑) เพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่โดยรอบในทุกมิติอย่างยั่งยืน และเป็นที่ยอมรับของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ (๒) เพื่อเป็นต้นแบบในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรม

(๖) แนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนจึงควรดำเนินการ ดังนี้

๑) เร่งรัดโครงการที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติและอยู่ระหว่างการดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

๒) ทบทวนโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดระยอง ซึ่งบางส่วนยังไม่ได้มีการจัดสรรงบประมาณ ให้มีความเหมาะสมและทันสมัย และบูรณาการในแผนการแก้ไขปัญหา มาบตาพุดอย่างครบวงจรต่อไป

๓) ดำเนินแนวทางการแก้ไขปัญหา มาบตาพุดอย่างครบวงจร ๖ แนวทาง ดังนี้

๓.๑) พัฒนากิจการที่เป็นมิตรต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งสู่สิ่งแวดล้อมสะอาด ประกอบด้วย (๑) พัฒนาระบบข้อมูลและระบบติดตามเผ่าะวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส และเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน ในลักษณะ on-line และ real-time ชุมชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ควบคู่กับการสร้างความรู้ความเข้าใจ (๒) พัฒนาและปรับปรุงระบบจัดการน้ำเสียและขยะทั้งในและนอกพื้นที่เขตอุตสาหกรรมบริเวณมาบตาพุด และพื้นที่โดยรอบอย่างครบวงจร (๓) สนับสนุนการลดและขจัดมลพิษจากอุตสาหกรรมในพื้นที่ เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม (๔) สนับสนุนการสร้างความรู้ความเข้าใจและเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาอุบัติภัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งวางระบบชดเชยความเสียหายจากการเกิดอุบัติภัยอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม และ (๕) พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

/ ๓.๒) ส่งเสริม

๓.๒) ส่งเสริมการยกระดับคุณภาพการศึกษาเฉพาะทาง บริการสาธารณสุขเฉพาะโรค และคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย (๑) ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเพื่อผลิต บุคลากรเฉพาะทางให้สามารถรองรับกิจกรรมในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง (๒) ปรับปรุงและยกระดับการ ให้บริการด้านสาธารณสุขเชี่ยวชาญเฉพาะโรคทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์วิจัยเวชศาสตร์ฯ จังหวัดระยอง / ปรับปรุงสถานีนอนมัยให้เพียงพอและยกระดับมาตรฐานการ ให้บริการให้มีคุณภาพสูงขึ้น / สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรคที่เกิดขึ้น และอุตสาหกรรมในพื้นที่ให้ชัดเจน / เฝ้าระวังและตรวจสอบสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง และ (๓) วาง ระบบข้อมูลเพื่อจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับจำนวนประชากรแฝงในพื้นที่

๓.๓) การพัฒนาอุตสาหกรรมนิเวศ ประกอบด้วย (๑) เร่งรัดผลักดันการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศในพื้นที่ระยองให้เกิดผลในทางปฏิบัติ (๒) ส่งเสริม บทบาทของภาคอุตสาหกรรมในการเป็นสมาชิกของชุมชน ภายใต้หลักความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) และ (๓) พัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่ให้มีความหลากหลาย เช่น ท่องเที่ยว บริการอื่นๆ และเกษตร เป็นต้น

๓.๔) การพัฒนาขีดความสามารถด้านโครงสร้างพื้นฐานและ จัดสรรการใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม ประกอบด้วย (๑) ขยายขีดความสามารถของระบบโครงสร้าง พื้นฐานในพื้นที่และความเชื่อมโยงสู่พื้นที่โดยรอบ เช่น การปรับปรุงถนน การพัฒนาทางรถไฟเป็นทางคู่ การเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้า การเร่งรัดโครงการท่อส่งน้ำต่างๆ เป็นต้น และ (๒) จัดระบบการใช้ประโยชน์ โครงสร้างพื้นฐานสาธารณะอย่างเป็นธรรม โดยจำแนกการใช้ประโยชน์ระหว่างชุมชนและอุตสาหกรรม / พัฒนาระบบขนส่งมวลชน / สนับสนุนการขนส่งสินค้าด้วยระบบราง / จัดสรรทรัพยากรน้ำเพื่อลดความ ขัดแย้ง / ปรับปรุงเขตที่อยู่อาศัยของแรงงานให้ได้มาตรฐาน เพื่อลดผลกระทบทางสังคม

๓.๕) การวางผังเมืองอย่างมีหลักการและเหตุผลที่ชัดเจน โดยยึดพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน และจัดพื้นที่สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมให้ชัดเจน รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ Buffer Zone โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่

๓.๖) การบริหารจัดการ ประกอบด้วย (๑) สนับสนุนการ ดำเนินงานของศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง เพื่อเป็นกลไกในการควบคุมให้มีการดำเนินการตามมาตรการควบคุมมลพิษและกำกับให้โรงงาน/กิจการ ทุกประเภทมีการปฏิบัติตามมาตรการ EIA กฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด (๒) พิจารณามาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเสียภาษีที่จังหวัดระยอง และ (๓) ศึกษา ความเป็นไปได้ในการจัดตั้งพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นเขตบริหารรูปแบบพิเศษ และศึกษา ประเด็นด้านกฎหมายที่จะสนับสนุนการจัดตั้งเขตดังกล่าว

๒.๔.๒ ความเห็นและประเด็นอภิปราย

(๑) การแก้ไขปัญหามาบตาพุด จังหวัดระยองเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของ ประเทศ เมื่อเกิดปัญหาหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีแผนงานและงบประมาณที่ชัดเจนในการกำกับ ดูแลและแก้ไขปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งอาจ พิจารณาจัดตั้งองค์กรหรือกลไกที่มีอัตรากำลังพร้อมที่จะขับเคลื่อนติดตามการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่าง จริงจังและรวดเร็ว โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง

/ และต่อเนื่อง

และต่อเนื่อง ซึ่งหากสามารถแก้ไขปัญหามาดำเนินการได้จะเป็นตัวอย่างสำหรับการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะต่อไป

(๒) **การพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมนิเวศ** เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ นอกเหนือจากการดำเนินการของภาคอุตสาหกรรม ภาครัฐควรผลักดันการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การคัดแยกขยะและการกำจัดขยะ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาสู่เมืองอุตสาหกรรมนิเวศอย่างสมบูรณ์แบบ รวมทั้งอาจพิจารณาการพัฒนาสู่เมืองนิเวศในลักษณะกลุ่มพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ตอนในของชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

(๓) **การจัดทำฐานข้อมูลกลางด้านสุขภาพจังหวัดระยอง** กระทรวงสาธารณสุขควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะสามารถนำไปอ้างอิงและใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น การจัดทำ EHIA

(๔) **การแก้ไข/ปรับปรุงแนวทางการจัดสรรรายได้ให้ท้องถิ่น** กระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ และคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรร่วมกันพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่ที่เป็นฐานเศรษฐกิจขนาดใหญ่ของประเทศ

(๕) **การจัดทำผังเมือง** ควรพิจารณามาตรการขดเซย เพื่อเยียวยาเจ้าของที่ดินที่อยู่ติดโรงงาน ซึ่งจะต้องมีการปรับให้เป็นพื้นที่กันชน (Buffer Zone) รวมทั้งการกำหนดพื้นที่ชุมชนในอนาคตที่จะดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาวะที่ดี และมีการคุ้มครองพื้นที่ชายฝั่งทะเล

(๖) **เทศบาลเมืองบ้านฉาง** ซึ่งบางส่วนอยู่ในเขตควบคุมมลพิษ ปัจจุบันยังไม่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ และมีปัญหาการกำจัดขยะและการบำบัดน้ำเสีย ไม่มีแนวกันชนระหว่างนิคมอุตสาหกรรมเอเชียกับชุมชน ทั้งนี้ ในส่วนของสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้รายงานว่ายอยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง ๔ จุด และนิคมอุตสาหกรรมเอเชียส่วนที่อยู่ติดกับชุมชนกำลังดำเนินการที่จะจัดทำแนวป้องกัน (Protection Strip)

(๗) **การแก้ไขปัญหาวัตถุกำลังของโรงพยาบาลมาตาพุด** ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และยังคงมีปัญหาทางปฏิบัติ แม้จะมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ อนุมัติอัตราค่าจ้างไปแล้ว ๒๓๘ อัตรา ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาวัตถุกำลังอาจจะใช้รูปแบบเดียวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๔.๓ มติคณะกรรมการ กพอ.

ที่ประชุมรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินการแก้ไขปัญหามาดำเนินการอย่างครบวงจร ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเห็นควรให้สำนักงานฯ รับข้อคิดเห็นและข้อสังเกตของที่ประชุมไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงตามความเหมาะสม และนำเสนอคณะรัฐมนตรีชุดใหม่พิจารณาต่อไป

๓. ข้อเสนอของส่วนราชการ

รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ โดยผลการประชุมดังกล่าวได้มีการรับทราบความก้าวหน้าเรื่องต่าง ๆ รวม ๔ เรื่อง ดังนี้

๓.๑ การแก้ไขปัญหามาดำเนินการและบริเวณใกล้เคียง จังหวัดระยอง

/ ๓.๒ สถานการณ์

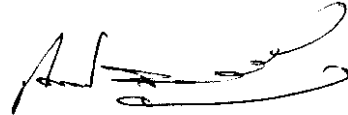
๓.๒ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มาบตาพุด

๓.๓ สถานการณ์น้ำในพื้นที่จังหวัดระยอง-ชลบุรี

๓.๔ แผนการแก้ไขปัญหามาบตาพุดอย่างครบวงจร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัตินำเสนอคณะรัฐมนตรี
เพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายไทรรงค์ สุวรรณคีรี)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก

สำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาพื้นที่

โทร. ๐-๒๒๘๐-๒๗๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๘๐-๒๗๔๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ pojane@nesdb.go.th